

גלויה מארמניה

טיול צילום זה לא טיול רגיל: לא רצים כדי להספיק, נהנים מהצבעים, מצלמים את האנשים, את הנופים ואת הפרטים הקטנים • יאיר שגיא טייל וצילם בארמניה

שעתיים וחצי של טיסה, ואנחנו בירוואן, בירת ארמניה. נציג ממתין לנו ואוסף את הרכונם לקבלת הוויזה, ותוך חצי שעה אנחנו בדרכנו לאסוף את המזוודות ומשם למיניבוס הכי חדש בארמניה, משנת 2007, שנראה כאילו אתמול יצא מהמפעל וכולל גם נהג בחליפת חתונה. טיול הצילום שלנו בארמניה כולל צלמים חובבים ומקצועיים, ומדריכת טיולי צילום שהיא גם צלמת, שתלווה ותדריך אותנו לאורך השבוע שנבלה במדינה הקטנה והמעניינת הזאת. מצטרף אלינו גם מדריך ארמני, ארצ'ה, שיחד איתה ילווה אותנו וידאג לכל מחסורנו. טיולי צילום הם לא כמו טיולים רגילים: אף אחד לא רץ, אף אחד לא שואל "מתי נגיע ליעד הבא". לוקחים את הזמן כדי ליהנות מהרגע, מהצבעים, מהאור המשתנה, מצלמים את המקומיים בסביבתם הטבעית, את הטבע במלוא עוצמתו, את הפרטים הקטנים שיוצרים קסם ויופי. וכשמדובר בארמניה, יש מה לצלם.

חתונה רטובה

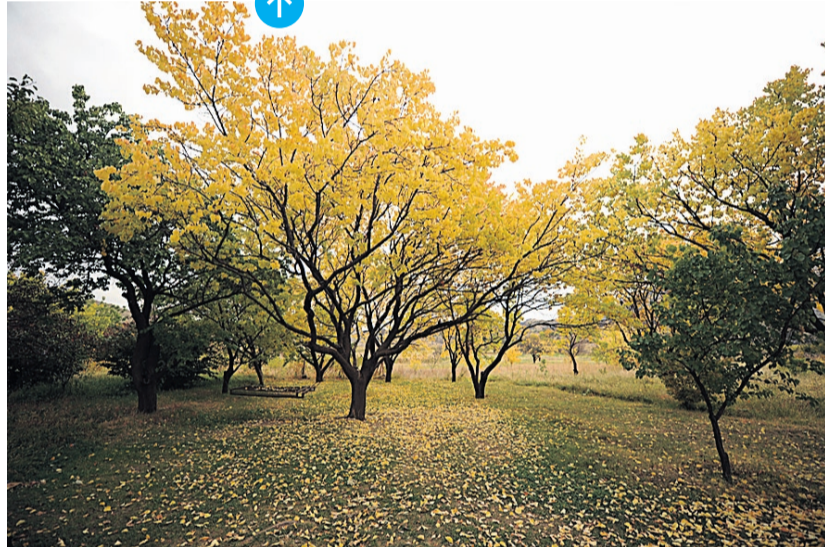
אנחנו מגיעים למנזר Haghartsin. מתברר שהיום נערכת בו חתונה, ואנחנו שמחים על ההזדמנות לצלם חתונה מקומית, בתוך הכנסייה שבה היא נערכת. גשם חזק מתחיל לרדת ואנחנו מחפשים מסתור מהמים, שלא ירטיבו את המצלמות. החתן מרים את הכלה כדי שלא יירטבו לה הרגליים. אני מרגיש סוג של חזרה בזמן לתקופה שבה צילמתי בעצמי חתונות.

שלכת ארמנית

הנסיעה מירוואן למלון בעיר Vanadzor, בצפון ארמניה, אורכת שעתיים, ובמהלכה אני מגלה שהדרכים בארמניה הן סוג של דרכי "ציר הנפט" ברמת הגולן: קפיצות, מהמורות, סיבובים, ואין תאורה. בדרך אנחנו עוצרים במאפייה ואוכלים מין פיתה רקה במילוי עשבי תיבול – תענוג לחך במחיר מצחיק של 4 שקלים. למחרת, בשעת בוקר מוקדמת, אנחנו כבר יוצאים לאגם Parz Lick. אנחנו בעונת השלכת, ושפת האגם מוקפת עצים בצבעי אדום-כתום-צהוב. אנחנו מקישים כמעט שעה לצילום המראות המרהיבים.

קרוב תמורת תפוחים

הארמנים הם מארחים מקסימים. אם תזדמן לכפר שלהם, הם מיד יציעו לך את הלחם הטרי, המדהים והריחני שלהם שנאפה הרגע, את ריבת התותים המתוקה שהכינו לימי החורף הקרים, או סתם פרח יפה שנקטף מהגינה ובעזרתו אפשר להגיד "ברוכים הבאים" גם בלי לדעת אנגלית. באחד הכפרים הקטנים אנחנו עוצרים לצילומי פורטרטים של התושבים המקומיים. באותה הזדמנות אנחנו גם זוכים לראות סחר-מכר שמתקיים בין האנשים: משאית מגיעה לכפר, הנהג נותן למקומיים כרוב, ובתמורה הם מביאים לו תפוחים. משם אנחנו עושים את דרכנו למלון החדש והמפואר שלנו, שכולל חדר כושר ובריכת שחייה. גם זו ארמניה.

לחם במקום רכבל

בדרום ארמניה, קרוב לגבול עם איראן, נמצא הרכבל הגבוה ביותר בעולם, ששמו "הכנפיים של תאטב", על שם הכפר שנמצא בסוף מסלולו. כשאנחנו מגיעים למקום, מתברר שהוא סגור לרגל שיפוצים. חלק מחברי הקבוצה מאוכזבים מרה, חלק שמחים ומודים שהרעיון לנסוע ברכבל הגבוה הפחיד אותם. אנחנו נוסעים לתאטב, ועוצרים כדי לראות איך מכינים את הלחם הארמני המיוחד והכל כך טעים.

עושים שוק

בנסיעה לעיר הצפונית אלברדי (Alaverdi) אנחנו עוצרים בדרך ליד נחל, ל"צילומי מריחות" (חשיפות ארוכות, שמייצרות צילומים "מטושטשים" שנראים כמו ציור). אחר כך ממשיכים ומגיעים לשוק. המיניבוס עוצר, כולנו יורדים, אבל לא בשביל לעוט על הדוכנים ולעשות קניות, אלא כדי לצלם את הדוכנים, המוכרים והמוכרות והסחורות הצבעוניות. בשוק יש הכל: מעץ להסקה ועד לתנורים, רהיטים, בגדים, צעצועים ומה לא. והכל שווה צילום.

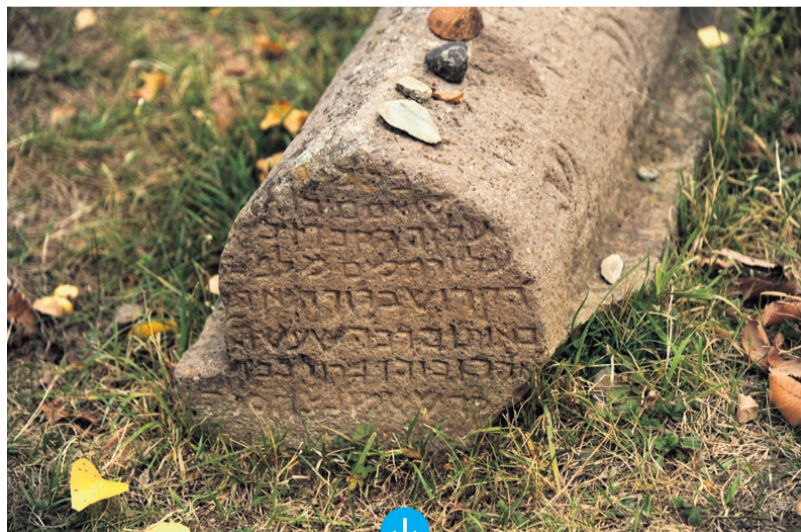

רוצים תיירים

ארמניה ממוקמת על דרך המשי ההיסטורית. אנחנו עוצרים בחאן רכים עתיק ששימש את שיירות הגמלים האדירות שעברו כאן. המדריכה מרליקה נרות בתוך המבנה החשוך, ואנחנו נהנים מצילומי אור וחושך מעניינים. אני משאיר את תיק הצילום בכניסה לחאן ומחליף עדשות על פי הצורך. בסיום הצילומים אנחנו ממשיכים בדרךנו, ואחרי עשר דקות של נסיעה מסמן לנו רכב על הכביש לעצור. המדריך הארמני שלנו מדבר עם האנשים ברכב, ומתברר שהם שואלים אם למישהו מאיתנו חסר ציוד. אני פותח את התיק ורואה שחסר לי גוף של מצלמה ושתי עדשות. באותו רגע הם רצים אליי ומביאים לי בשקית את הציוד שנעלם לי. מתברר שגם הם ביקרו בחאן, ושם לקחו איתם טרמפיסט שהראה להם ציוד צילום והתרברב שגנב אותו. הם לקחו ממנו את הציוד, מיהרו לחפש אותנו, החזירו את הציוד והתנצלו מעומק הלב על האירוע, תוך שהם מסבירים כי הם רוצים "שתיירים יבואו לארמניה ולא יפחדו". למרות האירוע הזה, בסך הכל ארמניה היא מדינה בטוחה ונעימה.

העננים מתחשבים

בצילום חשוב מאוד האור של הבוקר, ולכן אנחנו משתדלים לצאת מוקדם ככל האפשר. לארמנים שבינינו זה לא כל כך קל, אבל הקימה המוקדמת משתלמת כשאנחנו מגיעים לצלם את הזריחה מעל אגם סוואן, Sevan Lake. הנוף עוצר נשימה והטבע אפילו מתחשב: העננים שסיכנו לנו את הצילומים זזים הצידה.

נקודה יהודית

בכפר הקטן ארגס אנחנו מבקרים בבית הקברות היהודי העתיק (מהמאה ה-12-13 ככל הנראה) ומצלמים את המצבות שנותרו, זכר לקהילה היהודית. את יומנו האחרון במסע אנחנו מבילים בנסיעה חזרה לכיוון ירוואן, תוך שאנחנו עוצרים בדרך לצילומים באתרים שונים, כמו היקב של ארני (Areni). אנחנו עורכים סיור בעיר, וחשים את ההבדל הגדול לעומת הכפר: ירוואן נראית לגמרי כמו עיר אירופית. את הלילה האחרון אנחנו מבילים במלון מפואר בירוואן, לקראת הטיסה חזרה. עכשיו נשאר רק לקבוע את המפגש שאחרי המסע, שבו נציג זה לזה את הצילומים מארמניה. הכותב היה אורה חברת הטיולים מאגמה

סופגניות תפוחי אדמה

בדרךנו חזרה מצילום של שקיעה מרהיבה, התרחשו בזה אחר זה שני פנצ'רים במיניבוס שלנו. היינו בטוחים שעכשיו נמתיך שעות ארוכות במקום הנריח שבו היינו עד שיגיע מיניבוס חלופי, אבל תוך 45 דקות הגיע מיניבוס חדש, ואיתו יצאנו בחזרה למלון. בדרך עצרנו למראה נשים מקומיות שמכרו סוג של "סופגניות" דקות ממולאות בתפוחי אדמה. קנינו והתענגנו על הטעם.